

1. Coğrafya biliminin mekânsal sorunların çözümündeki en önemli katkısı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sadece tarih kayıtlarını arşivlemek
- B) Meydana gelen afetlerine nedenlerini belirlemek
- C) Sadece mekâna ait coğrafi konumları haritalamak
- D) Mekâna ait coğrafi verileri bilgisayar ortamına aktarmak
- E) Doğa ve insan arasındaki etkileşimi mekânsal verilerle analiz etmek

2.

Türkiye'de orman yangınlarına müdahale etmek için coğrafya biliminden yararlanarak önlemler alınacaktır.

Bu önlemlerin haritada numaralandırılan alanlardan hangilerinde daha fazla yapılması gerekir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve IV
- D) III ve V
- E) IV ve V

3. Bangladeş'te her sene muson yağışlarının ardından sel ve taşkınlar yaşanmaktadır. Bu afetler sonucunda da çok sayıda can ve mal kaybı meydana gelmektedir.

Bu sorunu çözmek için

- I. yer şekilleri
- II. iklim koşulları
- III. tarım faaliyetleri
- IV. levha hareketleri

faktörlerinden hangilerine daha fazla dikkat edilmelidir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

4. Aşağıdakilerden hangisi mekânsal sorunların çözümünde kullanılan doğal faktörlerden biri değildir?

- A) Tarım Faaliyetleri
- B) Su Kaynakları
- C) Toprak Özellikleri
- D) Yer Şekilleri
- E) Bitki Örtüsü

5.

Haritada kırmızı renkle gösterilen alanda sanati faaliyetlerinin gelişmesinin en önemli nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İş gücünün fazla olması
- B) Ulaşım sistemlerinin gelişmiş olması
- C) İklim koşullarının üretime uygun olması
- D) Enerji üretimi ve tüketiminin fazla olması
- E) Yer altı kaynakları bakımından zengin olması

6. Hakan Öğretmen öğrencelerin hazır bulunuşluluk durumunun belirlemek için öğrencilere gelişmiş ülkelerin özellikleri hakkında ne söyleyebilirsiniz? şeklinde soru sormuştur.

Öğrencilerden

Elif: Temel hak ve özgürlüklere sahip olma oranı yüksektir.

Alp: Doğal nüfus artış hızı yüksektir.

Alya: Kişi başına düşen milli gelir yüksektir.

Ela: Kitap ve dergi okuma oranı yüksektir.

Emir: Teknoloji kullanımı ve dijitalleşme oranı yüksektir.

diye cevap vermiştir.

Buna göre öğrencilerden hangisinin yanlıştır?

- A) Elif
- B) Alp
- C) Alya
- D) Ela
- E) Emir

**TASHİH SÜRECİ
DEVAM
ETMEKTEDİR.**

7.

BİLGİ KÖŞESİ

Vedian Şehri

Mısır'ın yeni başkenti ya da inşaat aşamasında kullanılan resmî adıyla Yeni İdari Başkent, Mısır'ın gelecekteki başkenti olması düşünülen bir planlanan şehirdir. İlk olarak dönemin 13 Mart 2015 tarihinde Mısır konut bakanı Mustafa Medbuli tarafından Mısır Ekonomik Kalkınma Konferansı'nda açıklanmış olup Arapçada vadi kelimesinin çoğulu olan Vedian olarak adlandırılması düşünülmektedir. Mısır'ın yeni başkenti, mevcut başkent Kahire'nin 45 kilometre doğusunda ve İkinci Büyük Kahire Çevre Yolu'nun hemen dışında, şu anda büyük ölçüde gelişmemiş bir bölgede, Süveyş liman kentine yarım uzaklıkta yer alması planlanmaktadır.

Coğrafi bakış açısına göre bu şehrin kurulmasında dikkat edilmesi gerekenler arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Alt yapı ve ulaşım sistemleri yaşayacak insan sayısına yetecek düzeyde olmalıdır.
- B) Bölgeye yerleştirilecek olan nüfus miktarı planlanmalıdır.
- C) Bölgeye kamu kurumları dışında başka tesis ve yerleşme yapılmamalıdır.
- D) Meskenler yapılırken sıcak iklim bölgesinin koşullarına uygun yapılmalıdır.
- E) İnsanların dinlenme ihtiyaçlarına yönelik park gibi yeşil alanlar yapılmalıdır.

8. Araştırma alanımızda sıcaklık ve yağış koşulları yüksek olduğu için biyoçeşitlilik fazladır.

Yukarıda verilen ifadeyi kullanan bir bilim insanı haritada numaralandırılan alanlardan hangisinde araştırma yapmaktadır?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) III ve IV
- D) III ve V
- E) IV ve V

4

9. Aşağıda bir çevre sorununa bağlı olarak ortaya çıkan durumlar afiş halinde gösterilmiştir.

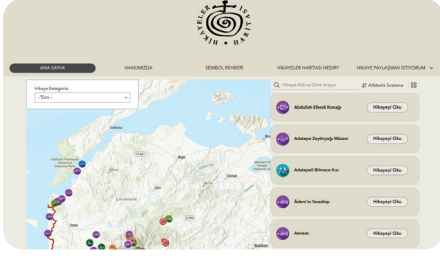
- Toprağın kimyasal ve biyolojik özelliklerini etkilediği için verimin düşmesi
- Başta pH olmak üzere suların kullanım değerleri ile sulardaki hayatın olumsuz etkilenmesi
- İçme sularına, balıklara, bitkilere ve toprağa karışması ve bu unsurların kullanımı sonucunda insanlarda guatr, ülser, kronik bronşit, astım, anfizeme gibi hastalıkların görülmesi
- Tarihî eserler üzerinde de büyük tahribatlara neden olması

Bu afişin konusu aşağıdaki çevre sorunlarından hangisidir?

- A) Radyoaktif kirlilik
- B) Çölleşme ve kuraklık
- C) Ozon seyrelmesi
- D) Asit yağışları
- E) Erozyon

5.

BİLGİ KÖŞESİ

Hikâye Haritası

ArcGIS Story Maps, metin, fotoğraf, video ve ses gibi öğeleri haritalar ile bir araya getirerek, haritaların ve coğrafyanın gücünü kullanarak hikayeler anlatan haritalar oluşturmanızı sağlar. Bu eğitim, haritalarla iletişim kurmak isteyen herkes için bir hikâye haritası oluştururken ve paylaşırken izlenmesi gereken aşamaları, kavramları, en iyi uygulamaları kapsamaktadır. ArcGIS StoryMaps hikayeleri aracılığıyla, proje sonuçlarınızı ilgili hedef kitleyle paylaşabilir, böylece bilgilendirme yapabilir ve okuyucularınızı çalışmalarınıza kolayca dahil edebilirsiniz.

Bilgi Köşesi'nde sözü edilen çalışmalar sonucunda

- I. Amacınıza ve hedef kitlenize uygun hikâye haritası uygulaması tasarlayabilir.
- II. İlgi çekici bir hikâye haritası oluşturabilmek için web haritası, metin, fotoğraf, video ve ses eklenebilir.
- III. Bir tasarım teması uygulayarak hikayeler özelleştirebilir ve hikayelerin görsel çekiciliği artırabilir.
- IV. Oluşturmuş olduğunuz hikâye haritalarını herkese açık bir şekilde yayınlatabilecek veya başka dijital ortamlarda paylaşabilir.

kazanımlardan hangileri elde edilebilir?

- A) I ve II B) II ve III C) I, II ve III
D) II, III ve IV E) I, II, III ve IV

6.

Web tabanlı CBA aracılığı ile Türkiye'de çığ tehlikesinin sık görüldüğü yerlerle ilgili haritalar ve çözüm üretecek olan bir kişi haritada numaralandırılan alanlardan hangilerinde araştırma yapması daha uygundur?

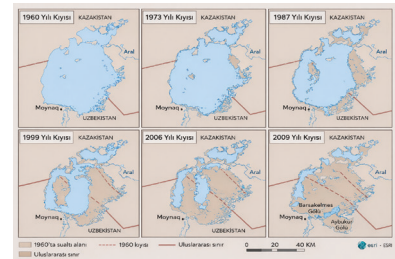
- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

7. CBS ile basit sorgular öznitelik verileri ve ilişkili veri tabanlarında gerçekleştirilebilir. Bazıları ise karmaşık bilgilerin detaylı sorgulaması şeklinde olabilir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi diğerlerine göre daha detaylı sorgulama gerektirir?

- A) Bir arazinin konumu, alanı, sahibi kimdir?
B) Eskişehir'de nüfusu 15.000'den büyük olan mahalleler hangileridir?
C) Ankara'da orta ve yüksek katlı kamu binaları hangileridir?
D) Bilecik'te yaşanan orman yangınının çevresel koşullara bağlı olarak dağılımı nasıl olacaktır?
E) Ankara'dan Eskişehir'e gitmek için kullanılabilecek en kısa yol hangisidir?

8. Aşağıda bazı yıllara ait Aral Gölü haritaları verilmiştir.

Farklı yıllara ait bu tür haritaların en büyük faydası aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mekâna bağlı doğal ve beşerî değişimlerin tespit edilmesi
B) Küresel iklim değişimini ve sonuçların belirlenmesi
C) Ekonomik yapıda meydana gelen değişimlerin belirlenmesi
D) İnsan faaliyetlerinin zaman içindeki değişiminin tespit edilmesi
E) Beşeri faaliyetlerin doğa üzerindeki etkisinin belirlenmesi

1. Göller, çeşitli faktörlere bağlı olarak farklı kimyasal özelliklere sahiptir. Örneğin dışa akışı olan göllerin suları tatlıdır. Kaya tuzunun yaygın olduğu bir bölgede yer alan gölün suları tuzlu iken volkanik arazideki gölün suları sodalı olabilmektedir.

Buna göre göl sularının kimyasal özelliklerinin farklı olmasında;

- I. göl çevresinin jeolojik yapısı,
- II. gölün gideğine (göl ayağına) sahip olması,
- III. gölün oluştuğu jeolojik zaman,
- IV. göl içinde yaşayan canlı varlıklar

faktörlerinden hangileri etkilidir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

2.

Haritada numaralandırılan alanlardan hangisinde karstik oluşumlu göller daha fazladır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. **Van Gölü ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

- A) Suları sodalıdır.
- B) Tarımsal sulamada kullanılır.
- C) Van ve bitlis sınırları içinde yer alır.
- D) Oluşumunda volkanik faaliyetler etkili olmuştur.
- E) Yüzölçümü bakımından Türkiye'nin en büyük gölüdür.

4. Tektonik çukurluklar, vadiler veya koy gibi yer şekillerinin önünün herhangi bir malzemeyle kapanması sonucunda oluşan göllere "set gölleri" denir.

Bu göllerin oluşumunda aşağıdakilerden hangisi etkili değildir?

- A) Buzul
- B) Heyelan
- C) Alüvyon
- D) Volkanizma
- E) Karstik erime

5. Akarsuyun taşıdığı alüvyonları biriktirerek, vadisinin önünü kapatması sonucu meydana gelen setin gerisinde suların birikmesiyle oluşur.

Aşağıda verilen göl gruplarından hangisinde yer alan göllerin tamamı bu şekilde oluşmuştur?

- A) Tortum
Sera
Abant
- B) Mogan
Eymir
Bafa
- C) Eber
Akşehir
Acıgöl
- D) Çıldır
Erçek
Nazik
- E) Manyas
Uluabat
İznik

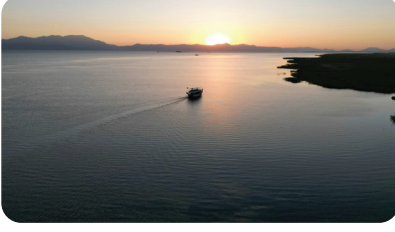
6. Buzulların sürüklediği morenler akarsu vadisinin önünü kapatır ve doğal bir set oluşturur. Oluşan set gerisinde kalan suların birikmesiyle buzul set ya da moren set gölü adı verilen göller oluşur.

Bu tür göllerin İsveç, Norveç, Finlandiya, Kanada gibi ülkelerde fazla olması aşağıdakilerden hangisi ile açıklanır?

- A) Toprak yapısı
- B) Enlem etkisi
- C) Bitki örtüsü
- D) Kayaç yapısı
- E) Beşeri faktörler

7.

BİLGİ KÖŞESİ

Beyşehir Gölü

Meke Gölü, volkanik gaz patlaması sonucu oluşan çukur alanın suyla dolmasıyla oluşmuştur. Derinliği 12 metre olan göl adını çevrede yaşayan meke kuşlarından alır. Göl 2005 yılında Ramsar Sözleşmesi'nin listesine dahil ettirmiştir. Göçmen kuşların Türkiye üzerinde mola verdiği nadir doğa harikalarımızdan biridir. Gölün kuş bakışı görüntüsünde, çevresi mavi sularla çevrili olan bir siyah nokta gibi görülür. Bu görüntü gölün "Dünyanın Nazar Boncuğu" olarak nitelendirilmesine neden olmuştur. Son yıllarda yer altı sularının aşırı kullanımına bağlı olarak gölün suları azaldığı için göl eski görünümünü kaybetmiştir.

Bilgi köşesinde söz edilen göl ve çevresi ile ilgili;

- I. Gölün suları tatlıdır.
- II. Oluşumunda volkanik faaliyetler etkili olmuştur.
- III. Çarşamba Suyu gölün gideneği durumundadır.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

8. Türkiye'nin gölleri ile ilgili;

- I. Yükseklikleri genel olarak batıdan doğuya gidildikçe artmaktadır.
- II. Tamamında karstik oluşumlar etkilidir.
- III. Bazılarında balıkçılık faaliyeti yapılır.
- IV. Ülke genelinde düzenli bir dağılıma sahiptir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

9.

- I. Sirk
- II. Krater
- III. Moren set
- IV. Alüvyon set

Yukarıda verilen göl oluşumlarından hangileri yüksek enlemlerde **daha fazla** görülür?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

10. Aşağıda Türkiye'de bulunan bazı göllere ait özellikler verilmiştir.

Göl	Yüz Ölçümü (km ²)	Yükselti (m)	Maksimum Derinliği (m)
Acıgöl	153	836	2
Çıldır Gölü	1115	1959	130
Tuz Gölü	1500	925	2
Tortum Gölü	8	1000	95

Bu göllerin bulunduğu bölgelerin sıcaklık ve yağış koşulları dikkate alındığında hangilerinin yüz ölçümünün yıl içinde **daha fazla** değişmesi beklenir?

- A) Acıgöl - Çıldır Gölü
B) Acıgöl - Tuz Gölü
C) Çıldır Gölü - Tuz Gölü
D) Çıldır Gölü - Tortum Gölü
E) Tuz Gölü - Tortum Gölü

11. Doğu Anadolu'da bulunan Erçek, Nazik, Çıldır, Haçlı ve Balık gölleri oluşum bakımındangöllere örnektir.

Açıklamada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Buzul
B) Karstik
C) Alüvyon Set
D) Heyelan Set
E) Volkanik Set

7.

BİLGİ KÖŞESİ

Maveraünnehir

Orta Asya'da,I.... (Amu Derya) veII.... (Siri Derya) nehirleri arasında kalan tarihi bölgeye verilen addır. Bugün bu bölge Kazakistan, Özbekistan ve Türkmenistan arasında bölünmüştür. Orta Çağ'da İslam uygarlığının geliştiği bölgelerden biri olan Maveraünnehir'deki Semerkand ve Buhara kentleri önemli kültür merkezleridir.

Coğrafya köşesinde boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

	I	II
A)	Ceyhun	Seyhun
B)	Fırat	Dicle
C)	Kızılırmak	Yeşilırmak
D)	Amazon	Mississippi
E)	Sarıırmak	Gökırmak

8. Dünya fiziki haritası incelendiğinde akarsuların birbirinden farklı yönler doğru aktıkları görülmektedir. Nil Nehri Afrika'da kuzeye, Amazon Nehri Brezilya'da doğuya, Fırat ve Dicle Nehirleri Türkiye'de güneye akmaktadır.

Bu durum aşağıdakilerden hangisi ile açıklanır?

- A) Yükselti ve eğim koşulları ile
B) Dünya'nın günlük hareketi ile
C) Sıcaklık ve yağış durumu ile
D) Kıtaların yüz ölçümleri ile
E) Akarsuların boyları ile

9. Fırat Nehri ile ilgili verilen aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Türkiye ve Suriye'nin en önemli akarsularındandır.
B) Üzerinde Türkiye'nin en büyük hidroelektrik santralleri bulunur.
C) Türkiye'den doğup, başka ülkeden denize dökülen en uzun akarsudur.
D) Yakın çevresinde Mezopotamya uygarlıkları kurulmuştur.
E) Hazar Denizi'ne dökülür.

10. Aşağıda Türkiye'de bulunan bir açık havza yeşil renkle gösterilmiştir.

Bu havzada

- I. Gediz,
II. Çoruh,
III. Meriç,
IV. Sakarya,

akarsularından hangileri yer alır?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) II ve IV
E) III ve IV

11. Yeryüzündeki akarsular, genellikle nüfus yoğunluğunun fazla olduğu yerlerdir.

Bu genellemeye

- I. Fırat,
II. Mississippi,
III. Amazon,
IV. Kongo,
V. Tuna

nehirlerden hangileri uymaz?

- A) I ve II
B) II ve III
C) II ve IV
D) III ve IV
E) IV ve V

1. Belli bir yatak içerisinde ve eğim doğrultusunda akan sulara adı verilir. Akarsuyun doğduğu yere, denize veya göle döküldüğü yere, akarsuyun kollarıyla birlikte sularını topladığı alana ise adı verilir.

Açıklamada boş bırakılan yerlere gelmesi gereken terimler aşağıdakilerden hangisinde sırası ile doğru verimiştir?

- A) akarsu - ağız - havza - kaynak
B) akarsu - ağız - kaynak - havza
C) akarsu - kaynak - ağız - havza
D) akarsu - kaynak - havza - ağız
E) havza - akarsu - ağız - kaynak

2. Aşağıdaki tabloda bazı akarsular ve bu akarsuların döküldükleri yerler verilmiştir.

	Akarsu	Döküldüğü Yer
I	Sakarya	Marmara Denizi
II	Bakırçay	Ege Denizi
III	Dicle	Basra Körfezi
IV	Aras	Hazar Denizi
V	Manavgat	Akdeniz

Buna göre; tabloda verilen eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Yağmur Öğretmen derste öğrencilerin hazırbulunuşluluk durumunu öğrenmek için akarsular ile ilgili ne biliyorsunuz diye soru sormuştur.

Öğrencilerden;

Irmak: Akarsuyun rejimini eğim belirler.

Nehir: Karma rejimli akarsular birden fazla iklim bölgesinden geçer.

Çağlayan: Eğim kırığı ya da yükselti farkının çok olduğu yerlerde şelaleler oluşabilir.

Buna göre göre öğrencilerden hangileri diğerlerinin verdiği cevap yanlıştır?

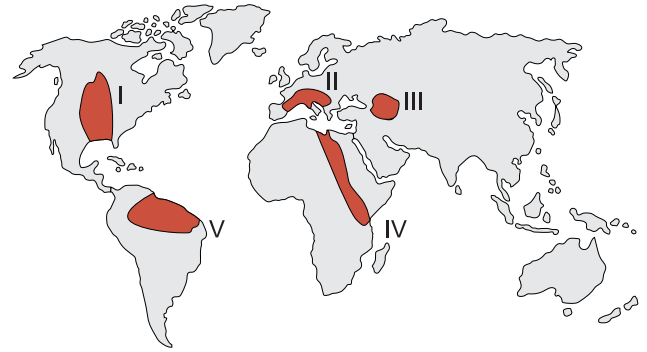
- A) Yalnız Irmak B) Yalnız Nehir
C) Yalnız Çağlayan D) Nehir ve Deniz
E) Nehir ve Çağlayan

4. I. Çoruh
II. Aras
III. Dicle
IV. Kura

Yukarıda verilen akarsulardan hangileri kapalı havza özelliği taşır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

5. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak gösterilmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi bu alanlar için söylenemez?

- A) I numaralı alanda Mississippi Nehri bulunmaktadır.
B) II numaralı alanda bulunan Tuna Nehri üzerinde taşımacılık yapılır.
C) III numaralı alanda Hazar Denizi kapalı havzası yer almaktadır.
D) IV numaralı alanda düzenli rejime sahip Nil Nehri bulunmaktadır.
E) V numaralı alanda Dünya'nın en çok su taşıyan nehri Amazon bulunmaktadır.

6. Amazon ve Kongo nehirlerinin akımlarının yıl boyunca fazladır

Bu durum aşağıdakilerden hangisi ile açıklanır?

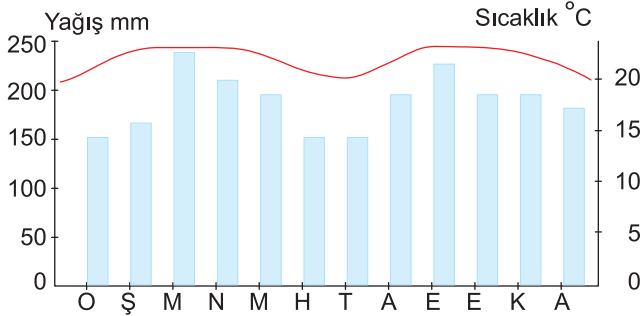
- A) Havzalarına düşen yağışın yıl boyunca fazla olması
B) Sıcak iklim bölgelerinde yer almaları
C) Kaynak sularıyla beslenmeleri
D) Açık havzaya sahip olmaları
E) Yatak eğimlerinin az olması

1. Türkiye akarsularının genel özellikleri ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Boyları kısadır
- B) Ulaşım elverişlidir
- C) Akış hızları fazladır
- D) Rejimleri düzensizdir
- E) Yatak eğimleri fazladır

2. Aşağıda bir iklim bölgesine ait yıllık sıcaklık ve yağış ortalamasını gösteren grafik verilmiştir.

Bu iklim bölgesinde bulunan akarsular ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Debileri yıl içerisinde fazla değişiklik göstermez.
- B) Yağışın arttığı dönemlerde akımları da artar.
- C) En fazla yağmur suları ile beslenirler.
- D) Akımları yıl boyunca yüksektir.
- E) Yatak eğimleri fazladır.

3. Aşağıdaki akarsulardan hangisi kaynağını başka ülkelerden aldıktan sonra Türkiye'den denize dökülür?

- A) Fırat
- B) Asi
- C) Dicle
- D) Çoruh
- E) Aras

4. Türkiye'deki akarsuların enerji potansiyeli yüksektir. Buna bağlı olarak akarsular üzerine enerji üretmek için çok sayıda hidroelektrik santrali kurulmuştur.

Bu durum üzerinde aşağıdakilerden hangisi etkili olmuştur?

- A) Boylarının kısa olması
- B) Beslenme kaynaklarının çeşitli olması
- C) Akarsuların akış hızının yüksek olması
- D) Kar ve buzla beslenen akarsuların bulunması
- E) Akarsuların genel olarak doğu batı yönlü akması

5. Aşağıdaki tabloda bazı akarsular ve döküldükleri yerler eşleştirilmiştir.

	Akarsu	Döküldüğü Yer
I	Amazon Nehri	Atlas Okyanusu
II	Mississippi Nehri	Büyük Okyanus
III	Nil Nehri	Akdeniz
IV	Ganj Nehri	Hint Okyanusu
V	Tuna Nehri	Karadeniz

Buna göre; tabloda verilen eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

6. Sıcak ve kurak iklim bölgelerinde su kaynaklarının paylaşımından kaynaklanan sorunlar yaşanmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi bu akarsulara örnek gösterilebilir?

- A) Nil
- B) Amazon
- C) Kongo
- D) Mississippi
- E) Lena

7.

BİLGİ KÖŞESİ

Sınır Aşan Akarsular

Bir ülkeden doğan başka ülke ile sınır oluşturan veya başka ülkeye akan sınır aşan sulardır. Bu akarsuların kullanımından dolayı ülkeler arasında bazı siyasi sorunlar da yaşanmaktadır. Örneğin Afrika'da Nil Nehri'nin kullanımında sorun yaşanmaktadır. Benzer durum kaynağını Hindistan'dan alarak Pakistan'a geçen İndus Nehri'nde de yaşanmaktadır.

Coğrafya köşesinde verilen Türkiye'deki;

- I. Fırat,
- II. Aras,
- III. Sakarya,
- IV. Yeşilırmak

akarsularından hangileri örnek gösterilebilir?

Aşağıdakilerden hangisi bu akarsulardan biri değildir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

8. "Türkiye'deki akarsular üzerinde ulaşım yapılması çok zor."

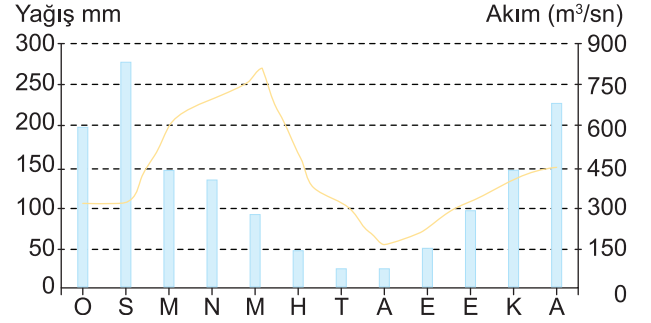
diyen bir kişi bu görüşünü savunmak için akarsuların

- I. denge profiline ulaşmamış olmaları,
- II. dar ve derin vadiler içinde akmaları,
- III. boylarının kısa olması

özelliklerden hangilerini kanıt gösterebilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

9. Aşağıda bir akarsuyun havzasına düşen yağış miktarı ile akımı verilmiştir.

Yalnızca grafikteki bilgilere bakarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Düzensiz rejime sahiptir.
B) Havzaya en fazla yağış kış mevsiminde düşmüştür.
C) Akarsuyun akımı ilkbahar aylarında artmıştır.
D) Akarsu sadece yağmur suları ile beslenmektedir.
E) Yaz aylarında akarsuyun taşıdığı su miktarı azalmıştır.

4

10. Aşağıda Türkiye'de bulunan akarsulardan bazılarının özellikleri verilmiştir.

- Doğu Karadeniz'de kaynağını alan akarsu Gürcistan'dan denize dökülür.
- İç Batı Anadolu'dan kaynağını alan akarsu, Ege Denizi'ne döküldüğü yerde Balat ovasını oluşturur.
- Türkiye'nin en büyük delta ovası olan Çukurova'dan denize dökülür
- Türkiye sınırları içinden doğup denize dökülen en uzun akarsudur.

Buna göre aşağıdaki akarsulardan hangisine ait özellik verilmemiştir?

- A) Büyük Menderes B) Çoruh
C) Kura D) Fırat
E) Kızılırmak

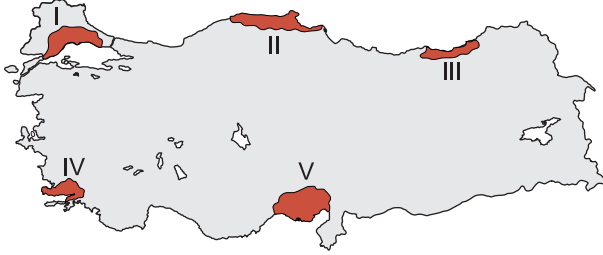

1. Sıcaklığın yüksek ve sahillerin geniş yer tuttuğu deniz kıyıları yaz (deniz) turizmi için elverişli yerlerdir.

Buna göre aşağıda verilen denizlerden hangisinde bu turizm çeşidinin gelişmesi daha zordur?

- A) Akdesuar B) Adriyatik C) Karayip
D) Kızıldeniz E) Baltık

2.

Buna göre haritada numaralandırılan yerlerden hangilerinde yat turizmi için gerekli olan koy ya da körfez sayısı daha fazladır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. I. Ulaşım
II. Balıkçılık
III. Enerji üretimi
IV. Tarımsal sulama

Türkiye’de akarsular ve barajlar yukarıda faaliyetlerin hangilerinde daha fazla kullanılmaktadır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

4. Küresel ticarete en çok kullanılan ulaşım sistemi deniz yoludur.

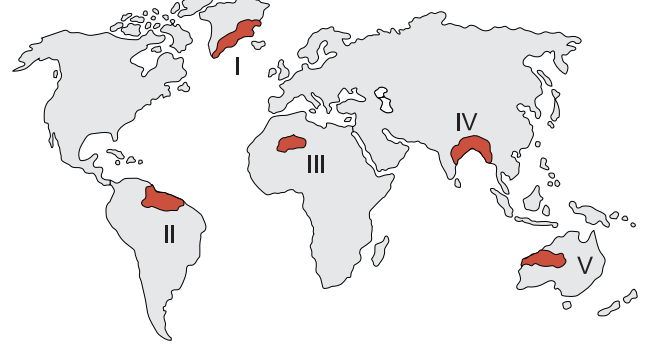
Bu durumun ortaya çıkmasında deniz ulaşımı ile ilgili

- I. tek seferde çok fazla yük taşınması,
II. güzergâh değişikliğinin kolay yapılması,i
III. denizde geçen sürenin uzun olması

özelliklerinden hangileri olumlu etkilemiştir

- A) Yalnız I B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

5.

Haritada numaralandırılan alanlardan hangileri tatlı su sorunu olduğu için nüfus azdır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve IV
D) III ve V E) Baltık

6. Türkiye’de yer altında çıkan sıcak sular aşağıdakilerden hangisinde kullanılmaz?

- A) Jeotermal enerji üretiminde
B) Konutların ısıtılmasında
C) Ulaşım faaliyetlerinde
D) Seraların ısıtılmasında
E) Sağlık turizminde

7.

BİLGİ KÖŞESİ

Rafting

Raft adı verilen botlarla (sallarla), debisi yüksek nehirlerde yapılan bir nehir sporudur. Raftingde asıl olan içinde bulunduğunuz raftı devirmeden, kürekle yönlendirerek kayalar ve engeller arasından geçmektir. Rafting, 4 ile 6 kişilik takımlar halinde yapılır ve başarılı olabilmek tek vücut gibi hareket eden bir takım olabilmekten geçer. Takım bireylerinin bot dizilişi sağ-sol ve ön-arka oturuş pozisyonlarını barındırmakta olup ve her bireyin geçilecek engel sırasında uygulayacağı teknik performans birbirinden farklı ama aynı sonuca bağlı hareketler bütünü temsil eder.

Bilgi köşesinde söz edilen spor dalı için

- I. Gediz,
- II. Çoruh,
- III. Meriç,
- IV. Dalaman

akarsularından hangileri daha uygundur?

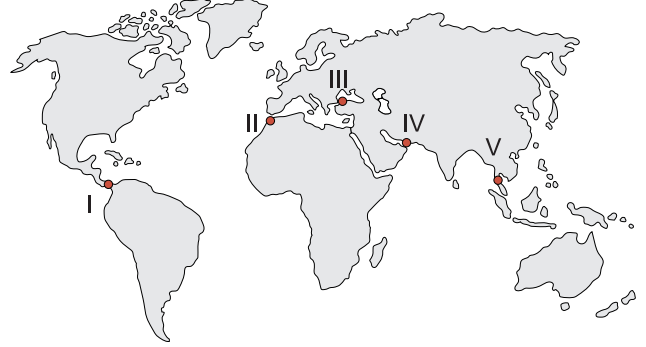
- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

8. Türkiye'nin bazı yarı kurak iklim bölgelerinde tarımsal sulama için yer altı suyundan faydalanılır.

Aşağıdaki yerlerin hangisinde tarımsal sulamada yer altı sularına duyulan ihtiyaç daha azdır?

- A) Karapınar (Konya)
- B) Polatlı (Ankara)
- C) Akçaabat (Trabzon)
- D) Akhisar (Manisa)
- E) Harran (Şanlıurfa)

9. Günümüzde petrol taşımacılığının büyük bölümü boru hatları ve deniz yolu ile yapılmaktadır. Bu nedenle petrol çıkarılan bölgelere yakın olan boğaz ve kanalların stratejik önemi de artmaktadır.

Buna göre haritada numaralandırılan boğazlardan hangisinin bu durumdan dolayı stratejik önemi daha fazla artmıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

10.

Nüfuslanmanın ve sanayi faaliyetlerinin yoğun olduğu yerlerde beşerî faaliyetler sonucunda su kaynakları kirlenmektedir.

Bu kirlilik haritada numaralandırılan alanlardan hangilerinde daha fazladır?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve IV
- D) III ve V
- E) IV ve V

11. I. ABD
II. İzlanda
III. Brezilya
IV. Suudi Arabistan

Yukarıda verilen ülkelerden hangilerinde jeotermal enerji potansiyeli daha yüksektir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

1. Türkiye’de birçok yerleşmenin kuruluş yeri ile adı arasında bir bağlantı bulunmaktadır. Örneğin Pazar adında biri Tokat diğeri Rize’de olmak üzere iki ilçe vardır. Ayrıca Pazarcık (Kahramanmaraş), Pazaryeri Bilecik, Beypazarı (Ankara), Yenipazar (Aydın), Eskipazar (Karabük), Adapazarı (Sakarya) faaliyetleri ile doğrudan ilişkilidir.

Açıklamada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) tarım B) ticaret C) turizm
D) madencilik E) sanayi

2. Aşağıdaki tabloda kırsal ve şehir yerleşmeleri ile ilgili bazı özellikler karşılaştırılmıştır.

	Özellik	Kırsal Yerleşmeleri	Şehir Yerleşmeleri
I	Nüfus Miktarı	azdır	fazladır
II	Konser, spor ve tiyatro tesisi sayısı	azdır	fazladır
III	Konutların kat sayısı	fazladır	azdır
IV	Temel ekonomik faaliyetler	tarım ve hayvancılık	sanayi ve hizmet
V	Eğitim ve sağlık hizmetleri	yaygın değildir	yaygındır

Bu karşılaştırmalardan hangisinde hata yapılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Maden kaynaklarının bulunduğu alanlarda gelişen yerleşmelerde, madencilik fonksiyonunun ekonomik ve mekânsal yapıyı belirlediği görülmektedir.

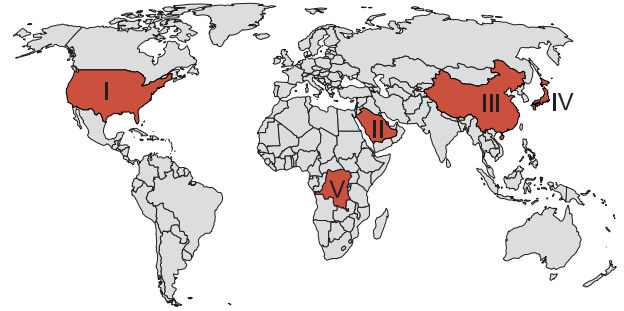
Aşağıdaki yerleşmelerden hangisinin gelişiminde madencilik fonksiyonunun etkili olduğu söylenemez?

- A) Elbistan B) Murgul C) Soma
D) Divriği E) Gebze

4 ve 5. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Ekolojik şehir, doğal kaynakları verimli kullanarak çevreye zarar vermeden tasarlanmış, sürdürülebilir şehir modelidir. Bu tür şehirlerde enerji, su ve atık yönetimi çevresel dengeyi gözeterek planlanır. Yeşil alanlar, parklar ve yürünebilir yollar şehir yaşamına entegre edilirken, toplu taşıma ve temiz ulaşım sistemleri öncelikli olarak kullanılır. Binalar enerji verimliliği yüksek şekilde inşa edilir ve karbon salınımını azaltacak teknolojiler uygulanır. Ekolojik şehirlerin amacı sadece çevreyi korumak değil, aynı zamanda insanların yaşam kalitesini artırmak ve doğayla uyumlu bir kent yaşamı sunmaktır. Masdar City gibi projeler, bu yaklaşımın günümüzdeki örneklerinden biridir.

4.

Günümüzde haritada numaralandırılan ülkelerden hangisi bu şehirlere yapacak sermaye ya da teknolojiye sahip değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. **Aşağıdakilerden hangisi bu şehirlerin özelliklerinden biri değildir?**

- A) Doğal kaynakları verimli kullanılır.
B) Sürdürülebilir çevre politikaları uygulanır.
C) Yeşil alanlar ve temiz ulaşımı ön planda tutulur.
D) Enerji üretiminde karbon salınımı yüksek kaynaklar kullanılır.
E) Enerji ve atık yönetiminde çevre dostu sistemlerin kullanımı teşvik edilir.

6.

BİLGİ KÖŞESİ

Göbeklitepe

Şanlıurfa il merkezinin yaklaşık 18 km kuzeydoğusunda yer alan ve MÖ 9600–8200 yıllarına tarihlenen, dünyanın bilinen en eski anıtsal yapılar topluluğudur. Avcı-toplayıcı topluluklar tarafından inşa edildiği düşünülen bu alan, tarım ve yerleşik hayattan daha eski olmasıyla insanlık tarihine dair önemli bir bakış açısı sunmuştur. Dairesel planlı yapılardan ve üzerlerinde hayvan figürleri ile semboller bulunan T biçimli dikili taşlardan oluşan Göbeklitepe'nin bir yerleşim alanı değil, daha çok bir inanç ve ritüel merkezi olduğu kabul edilmektedir. Bu durum, insanların sosyal ve kültürel örgütlenme becerilerinin sanılandan çok daha erken geliştiğini göstermektedir. Göbeklitepe, 2018 yılında UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne alınmış olup, coğrafya derslerinde ilk yerleşmeler, kültürel coğrafya ve insan-çevre etkileşimi konularıyla doğrudan ilişkilendirilmektedir.

Bilgi köşesinde söz edilen yerleşme ile ilgili

- I. Neolitik(tarım) Devrimi'den önce yapılmıştır.
- II. Dünya Mirası Listesi'nde yer aldığı için yeni yerleşmeler eklenemez.
- III. Dini bir merkez olarak inşa edilmiştir.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

7.

Haritada numaralandırılan alanlardan hangilerinde sanayi faaliyetlerinin yoğun olduğu yerleşmeler daha fazladır?

- A) I ve II B) I ve IV C) II ve III
D) III ve V E) IV ve V

8. İstanbul tarihin ilk dönemlerinden beri bulunduğu çevrenin en önemli yerleşmesi olmuştur. Bütün uygarlıklar İstanbul'u ele geçirmemek için çaba göstermiştir.

Bu durum İstanbul'un

- I. Asya ve Avrupa arasında önemli geçiş alanında yer alması,
- II. verimli tarım alanlarına sahip olması,
- III. ulaşım yolları üzerinde bulunması,
- IV. tarihi ve kültürel değerlere sahip olması

hangi özelliğinden kaynaklanmaktadır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

9.

Görselde verilen yerleşme türleri

- I. Artvin,
- II. Kastamonu,
- III. Mardin
- IV. Karaman

illerinden hangilerinde daha yaygındır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

1. Bir şehrin nüfusun fazla olması; iş gücü potansiyelinin artması, iç pazarın genişlemesi ve üretimde uzmanlaşmanın gelişmesi gibi sonuçlar doğurabilmektedir. Bu durum özellikle ekonomik faaliyetlerin çeşitlenmesine ve üretim miktarının artmasına katkı sağlar. Bu potansiyeli iyi kullanan şehirlerin dünyadaki etkisi artacaktır.

Aşağıdaki şehirlerden hangisi buna örnek gösterilebilir?

- A) Erivan B) Kahire C) Münih
D) Kiev E) Venedik

2. Aşağıdaki haritada bazı şehirler verilmiştir.

Bu şehirlerin bulunduğu bölgedeki etki alanlarının genişliğini aşağıdakilerden hangisi daha fazla etkilemektedir?

- A) Ulaşım B) Eğitim C) Tarım
D) Sanayi E) Ticaret

3. Aşağıdakilerden hangisi bir şehrin etki alanını doğrudan etkileyen faktörlerden biri değildir?

- A) Ulaşım ve iletişim ağları
B) Endüstriyel üretim alanları
C) Sık bitki örtüsünün varlığı
D) Hinterlandı geniş olan limanlar
E) Dini açıdan kutsal değerli mekanlar

4. Aşağıdaki şehirlerin hangisinin etki alanının geniş olmasında eğitim fonksiyonunun etkisi fazladır?

- A) Hamburg B) Kahire C) Tahran
D) Oxford E) Lizbon

- 5.

Buna göre haritada gösterilen şehirlerden hangilerinin etki alanı daha geniştir?

- A) Meksiko City B) Londra C) Abuja
D) Dacca E) Wellington

4

6. Aşağıda verilen şehirler ve bu şehirlerin etki alanları eşleştirmelerinden hangisi doğrudur?

	Tokyo	Jakarta	Hartum
A)	Küresel	Bölgesel	Yerel
B)	Bölgesel	Küresel	Yerel
C)	Yerel	Bölgesel	Küresel
D)	Küresel	Yerel	Bölgesel
E)	Yerel	Küresel	Bölgesel

7.

BİLGİ KÖŞESİ

Dijital İpek Yolu: Fiber Optik Kablolar

Günümüzde kablosuz iletişim her geçen gün yaygınlaşsa da kullandığımız internetin yaklaşık %95'i okyanus tabanındaki fiber optik kablolar aracılığıyla taşınıyor.

Fiber optik kablolarla veri taşıyıcısı ışıktır. Işık çok ince cam iplikçiklerin içinde yansıyarak ilerlerken verinin kaybolmadan uzun mesafeler boyunca taşınmasını sağlar. Fiber optik kablolarla veri çok yüksek hızda aktarılabilir. Bir fiber optik kablunun çapı ortalama 0,125 milimetredir yani kalınlığı bir saç telinin iki katı kadardır.

Aslında verilerin kıtalar arasında denizin altından geçen kablolar aracılığıyla taşınması yeni bir teknoloji değil. 1858'de ilk defa bir telgraf mesajı kıtalar arasında döşenen bakır teller aracılığıyla taşınmıştı.

Peki, çok uzun ve ince fiber optik kablolar çok derinlerdeki okyanus tabanına nasıl döşeniyor? Bunun için özel kablo döşeme gemileri kullanılıyor. Günümüzde küresel etkiye sahip olan şehirlerin diğer yerleşmeler arasında çok gelişmiş fiber optik bağlantıları bulunmaktadır.

Bilgi köşesinde söz edilen iletişim sistemleri

- I. Atina,
- II. Tokyo,
- III. Londra,
- IV. Montevideo

şehirlerinden hangilerinde daha fazladır

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

8.

Lagos ve Londra, nüfus miktarları açısından karşılaştırıldığında Lagos'un Londra'dan daha kalabalık olduğu görülür. Nijerya'nın en büyük şehri olan Lagos'un nüfusu metropolitan alanıyla birlikte yaklaşık 17–20 milyon civarındayken, Birleşik Krallık'ın başkenti Londra'nın nüfusu yaklaşık 9 – 10 milyon civarındadır. Bu durum, Lagos'un Londra'ya kıyasla çok daha yoğun bir nüfusa sahip olduğunu göstermektedir. Ancak bu iki şehrin etki alanı karşılaştırıldığında Londra'nın etki alanının Lagos'a göre daha küresel olduğu görülmektedir.

Bu iki şehrin etki alanlarında ortaya çıkan durum aşağıdakilerden hangisi ile açıklanır?

- A) Bulundukları kıta
B) Ülke yüzölçümleri
C) Fonksiyonel özellikleri
D) Dini inanışlarla
E) Ortalama yükseklikleri

9.

Aşağıda verilen şehirlerin ekonomik yapıları düşünüldüğünde, hangisinin diğerlerine göre daha az fonksiyona sahip olduğu söylenir?

- A) Paris B) Mogadişu C) İstanbul
D) Pekin E) Roma

10.

Aşağıdaki haritada küresel etkiye sahip bazı şehirlerin konumları verilmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi bu şehirlerin ortak özelliklerinden biri değildir?

- A) Ekonomik fonksiyonları çeşitlidir.
B) Sanayi ve hizmet sektörleri gelişmiştir.
C) Ülkelerinin başkenti konumundadır.
D) Göç ile gelen insan sayısı fazladır.
E) Orta kuşakta yer alırlar.